Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 214. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го ЛИСТОПАДА 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 7, 1956. No. 214. VOL. LXIII.

АМЕРИКА ВИБИРАЄ СВОГО ПРЕЗИДЕНТА

ГАРНА ПОГОДА СПРИЯЄ ВИБОРАМ; ОЧІКУЮТЬ ДО 65 МІЛЬЙОНІВ ГОЛОСІВ

Вівторок, 6-го листопада.— Сьогодні американський нарід вибирає свого президента, віцепрезидента, деяку кількість членів до обидвох палат Конґресу та стейтових і міських урядовців. У більшій частині країни сьогодні є ясна і тепла осіння погода, що сприяє голосуванню. Вже з самого рана, в деяких стейтах від 6-ої години, відкриті виборчі льокалі, біля яких збираються щораз більші черги людей. В загальному вважається, що приблизно 65 мільйонів американських громадян віддасть свій голос на своїх вибранців на високі урядові пости. Напередодні виборів всі радіовисильні і телевізійні станції в країні передавали останні виступи демократичних і республіканських кандидатів. Демократичний кандидат на президента Адлей Стівенсон промовляв з Бостону, висуваючи думку, що на випадок перевибору президента Айзенгавера, його заступник Ричард Ніксон готов стати президентом ще впродовж цієї каденції. Промовляв теж й демократичний кандидат на віце-президента сенатор Естес Кіфовер та інші демократичні лідери. В республіканських передачах подавано та показувано величезні демонстрації в користь президента Айзенгавера та республіканців у поодиноких місцевостях, а на закінчення промовляли з Білого Дому през. Айзенгавер і віце-президент Ніксон. Президент Айзенгавер ще раз підкреслив ряд принципів, якими керується він та його уряд. На цьому закінчено передвиборчу кампанію та передано в руки народу вирішення того, хто має виконувати його волю впродовж найближчих чотирьох років. Схогодні, в день виборів, кожний американець є „босом" своєї країни, бо він вирішує хто і як має нею керувати. На закінчення передвиборчої кампанії всі кандидати і обидві партії висловлювали впевненість у свою перемогу. Сьогодні вночі ця справа буде вирішена. Президент Айзенгавер ще зокрема звернувся із закликом до народу, щоб звичайні в Америці святкування та паради з нагоди виборів і їх висліду обмежувати цим разом свідомістю тієї страшної трагедії, що її переживають народи за залізною заслоною.

ОЧІКУЮТЬ РІШЕННЯ НАРОДУ

Президент Двайт Д. Айзенгавер, республіканський кандидат на перевибір на президента, та Адлей Е. Стівенсон, демократичний кандидат на президента, закінчили в понеділок, 5-го листопада, вночі свою передвиборчу кампанію та передавши рішення в руки господаря країни, народу, очікують на його вислід. Обидва кандидати та їх співробітники говорили на закінчення про чудову систему американської демократії, одним із прикладів якої буде те, що негайно після проголошення висліду виборів, переможний кандидат буде перший, що надішле ґратуляції переможцеві та запевнить йому свою повну співпрацю в його найбільш відповідальний в світі праці на пості Президента З'єдинених Держав. Із вибором Президента закінчаться передвиборчі суперечності і вся нація знову буде об'єднана біля особи свого найвищого репрезентанта.

МОСКВА ПОГРОЖУЄ АНГЛІЇ І ФРАНЦІЇ АТОМОВОЮ ЗБРОЄЮ

Булґанін пропонує спільну совєтсько-американську інтервенцію на Близькому Сході; Америка і Рада Безпеки відкидають совєтські пропозиції

● Москва. — Совєтський уряд повідомив, що він готовий вжити сили для „знищення аґресорів і привернення миру" на Близькому Сході, при чому недвозначно погрожує далекосяжними ракетами та атомовою зброєю Англії і Франції.

Совєтський прем'єр Булґанін минулого понеділка, 5-го листопада, вислав листа президентові Айзенгаверові, в якому пропонує спільну збройну інтервенцію на Близькому Сході. Він виступає в обороні Єгипту й гострими словами таврує аґресивну акцію Англії, Франції і Ізраїлю. Булґанін погрожує, що „коли не припиниться цієї війни, то вона вміщує в собі небезпеку перетворитись у третю світову війну." Він звертає увагу, що в східній частині Середземного моря ЗДА мають могутню фльоту, та що й СССР має сильну фльоту і сильне летунство. Отож, „совєтський уряд готов приступити до негайних переговорів з З'єдиненими Державами про практичну реалізацію згаданої вгорі пропозиції, так, щоб практична акція в інтересі миру могла бути переведена впродовж найближчих годин". „Спільне й негайне використання тих (американських і совєтських) збройних сил ЗДА і СССР, за якими стояли б Об'єднані Нації, було б певною ґарантією закінчення аґресії проти єгипетського народу і народу арабського Сходу".

Рівночасно совєтський міністер закордонних справ звернувся в тій справі листом до Ради Безпеки, називаючи Совєтський Союз „оборонцем миру і безпеки народів". У листі Шепілова наводиться повний текст совєтської резолюції, яку згодом відкинула Рада Безпеки. СССР вислав окремі ноти до Англії і Франції, закликаючи не тільки їх уряди, але й „парлямент, професійні спілки і нарід" — негайно припинити воєнну акцію. В своїй ноті до Англії Москва говорить про можливість бомбардування Англії далекосяжними ракетами та погрожує, що „ми цілком рішені знищити аґресорів та відновити мир на Середньому Сході, вживши для цього силу". Однаково в ноті до Ідена, як до Молле, совєтська нота оспорює, наче б теперішня англо-французька акція мала на цілі забезпечити інтереси користувачів Суезького каналу, та застерігається, що Англія і Франція не мають права вирішувати цю справу на власну руку. Виступ Англії і Франції називає совєтська нота „варварською акцією". Совєтська нота перестерігає, що „війна проти єгипетської держави, поведена Францією і Англією з використанням Ізраїлю, як їх інструменту, може мати надзвичайно небезпечні наслідки для загального миру".

У Москві відбулась заінсценізована совєтськими чинниками вулична демонстрація перед амбасадами Франції, Англії і Ізраїлю. Совєтські поліціянти спокійно приглядалися демонстрації і жартували з демонстрантами. Вони промостили дорогу до англійської амбасади делеґації, яка вручила меморіял з протестом проти англо-французької акції в Єгипті. Московський уряд відкликав свого посла з Тель Авіву.

ВАШИНҐТОН ВІДКИДАЄ ПЛЯН ЗБРОЙНОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

ЗДАМЕРИКИ ПОГРОЖУЮТЬ ЗБРОЙНИМ ВИСТУПОМ, ЯКЩОБ СОВЄТИ ПОЧАЛИ ІНТЕРВЕНЦІЮ В СПРАВІ СУЕЗУ

Вашинґтон. — Американський уряд відкинув з усією рішучістю проєкт інтервенції збройних сил ЗДА і Совєтського Союзу на Середньому Сході. Водночас в окремій заяві З'єдинені Держави сповістили совєтський уряд, що вони виступлять негайно проти таких чи інших совєтських намагань впливати з допомогою збройної сили на розв'язку середньо-східнього конфлікту. Становище Америки в цій справі з'ясував американський уряд в окремій заяві, опублікованій у понеділок 5 листопада ц. р., яка є відповіддю на пропозицію совєтського прем'єра Булґаніна, щоб З'єдинені Держави і Совєтський Союз стримали з допомогою своїх збройних сил англо-французьку інвазію на Єгипет. Водночас із опублікуванням цієї заяви проголошено у ЗДА теж текст листа през. Айзенгавера до Булґаніна з протестом проти збройної інтервенції Москви на Мадярщині і з домаганням вивести совєтські війська з мадярської території. У своїй відповіді на совєтську пропозицію інтервеніювати на Середньому Сході американський уряд називає совєтський плян неприйнятливим і стверджує, що ні З'єдинені Держави ні Совєтський Союз ні будь-яка інша держава не мають права висилати своїх збройних сил на Середній Схід, хіба за спеціяльним дорученням Об'єднаних Націй, бо така акція була б цілком суперечною з прийнятою востаннє резолюцією ОН, яка закликає до виведення всіх чужих збройних сил, які під сучасну пору находяться в Єгипті. Водночас із цим американський уряд заявляє, що З'єдинені Держави виступлять збройно проти СССР, якщо б Совєти пробували інтервеніювати на Середньому Сході. Американська заява є теж відповіддю на совєтські ноти, передані урядам Великої Британії, Франції та Ізраїлю, в яких Москва погрожує застосуванням сили, якщо б згадані держави не стримали своєї інвазії на Єгипет. У своєму листі до през. Айзенгавера з цього приводу Булґанін заявив, що теперішня війна в Єгипті може легко стати третьою світовою війною. — Американський представник до ОН Генрі Кебот Ладж, мол., виступаючи з приводу совєтської пропозиції, щоб ЗДА і Совєти почали збройну інтервенцію на Середньому Сході, і пов'язуючи її з брутальною совєтською інтервенцією на Мадярщині, назвав її рекордом цинізму і встрявання у міжнародні справи. Совєтську інтервенцію на Мадярщині назвав Ладж „різаниною".

Доллес працює в шпиталі

Вашинґтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес видужує після операції пістряка, яку перебув в суботу 3-го листопада, і починає працювати таки на шпитальному ліжку. Він телефонічно розмовляв із своїм заступником Гербертом Гувером, мол., з президентом Айзенгавером в Вілому Домі, а по полудні прийняв в себе Герберта Гувера та свого брата Аллана Доллеса — голову Центральної Розвідчої Аґенції. Пресовий урядовець державного департаменту Линколн Вайт опублікував бюлетень про стан здоров'я Доллеса, в якому говориться про те, що пацієнт почувається дуже добре. Його температура виносить 100 ступнів, пульс 76, тиснення крови 134 на 74. В цьому бюлетені пишеться про те, що Доллес зможе скорше вернутися до нормальної праці, як це давніше передбачалося, якщо в його видужанні не буде жадних комплікацій. Лікарі твердять, що пістряк не поширився на інші органи. Досі пацієнта кормили дожильно, а 6-го листопада мали почати давати хворому корм через уста.

Айзенгавер обіцяє боротися проти інфляції

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер обіцяє, що буде дбати про те, щоб не збільшувати федеральних видатків і щоб при допомозі контролі над кредитовою і фінансовою політикою не допустити до інфляції — це значить до знецінення доляра. Президент склав цю заяву в формі відповіді на листа пані Ровз Ричарда із Ґрініч, Конн., яка писала Айзенгаверові, що журиться можливістю інфляції, бо її чоловік задумує йти на емиритуру і жити з старечої пенсії. У відповідь на листа пані Ричардс Президент відповів, що „буде продовжувати боротьбу за стабільність доляра, щоб ті, які живуть із зароблених долярів або з старечих пенсій, мали стабільні прибутки та не тратили внаслідок обезцінювання доляра".

Анна Кетлі — член кабінету Надя прибула до ЗДА

Ню Йорк, Н. Й. — 67-річна Анна Кетлі, яка була членом кабінету прем'єра Надя в Мадярщині, прилетіла до цієї країни, щоб просити моральної допомоги від Об'єднаних Націй для своєї, поневоленої московськими комуністами, батьківщини. Панна Кетлі ще в суботу була міністром в кабінеті прем'єра Надя. Вона заявила журналістам: „Я не прошу про військову допомогу, я не бажаю дальшого кровопролиття, бо я на нього надивилася в останніх днях". Вона написала листа до генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда, в якому пропонує свідчити в справі подій в Мадярщині, та домагається не визнати представників в ОН нового мадярського уряду, який прийшов до влади при допомозі московсько-комуністичних військ. Панна Кетлі висловила надію, що і ЗДА дадуть Мадярщині моральну допомогу для того, щоб і там діяв демократичний уряд. Вона сподівається через три-чотири дні повернутися до Мадярщини, щоб продовжувати боротьбу за волю.

Сенатор Новленд пропонує організувати добровольців для оборони Мадярщини

Вашинґтон. — Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд пропонує, щоб вільний світ зорганізував міжнародній відділ добровольців для боротьби проти СССР, якщо він не схоче забрати своїх військ із Мадярщини. Цей відділ, на думку сенатора Новленда, був би подібний до тих „літаючих тигрів", які перед і під час другої світової війни обороняли Китай проти Японії. Сенатор Новленд є членом американської делеґації до Об'єднаних Націй. Він пропонує вжити ще таких заходів проти СССР, якщо він не схоче забрати своїх військ із Мадярщини: 1. Визнати СССР за аґресора, який силою вводить комуністичну тиранію. 2. Застосувати економічні санкції проти СССР і проти тих сателітів, які підтримують аґресію проти Мадярщини. 3. Вільні держави світу повинні відкликати своє визнання СССР.

РАДА БЕЗПЕКИ ВІДКИНУЛА ВНЕСЕННЯ МОСКВИ НА ЗБРОЙНУ ІНТЕРВЕНЦІЮ

Об'єднані Нації. — Скликана на домагання СССР на надзвичайне засідання Рада Безпеки ОН відкинула пізнім вечором у понеділок 5 листопада ц. р. внесення СССР, щоб вистосувати до Англії, Франції і Ізраїлю 12-годинний ультиматум у справі припинення всіх воєнних дій та щоб уповноважити З'єдинені Держави і Совєтський Союз до збройної інтервенції на Середньому Сході для припинення силою всіх тамошніх боїв. Совєтський внесок підтриманий тільки Іраном і Югославією. Спротивились йому ЗДА, Англія, Франція і Австралія. Стримались від голосування Перу і Куба, а національний Китай і Бельгія не явилися на засідання. Наступне засідання Ради Безпеки скликано на вівторок на домагання азійсько-африканського бльоку 24-х держав. Генеральний секретар Гаммершилд повідомив про отримання двох листів: спільного від Англії і Франції та від Ізраїлю. Англія і Франція прийняли резолюцію Об'єднаних Націй про встановлення „міжнародної поліції". Англія і Франція погоджуються, щоб ота міжнародна збройна сила розділила збройні сили Єгипту й Ізраїлю, поки не будуть полагоджені справи Палестини і Суезького каналу. Англійсько-французька нота до ОН звертає тільки увагу, що ані Ізраїль, ані Єгипет не висловились ще в цій справі. Водночас Ізраїль у своїй ноті до ОН поставив шість запитів щодо дальшої поведінки Єгипту у відношенні до Ізраїлю. Від становища Єгипту, мовляв, залежить прийняття Ізраїлем резолюцій, ухвалених Об'єднаними Націями. Вже після вислання того листа, Ізраїль проголосив, що всі воєнні дії проти Єгипту припинено. Так само Англія повідомила генерального секретаря ОН Гаммершилда, що надалі на терені Єгипту не буде відбуватись ніяке летунське бомбардування, а в Порт-Саїді припинено дальші бої.

Англо-Французькі парашутисти зайняли Порт Саїд

Лондон. — В понеділок вранці, після висаду англійських і французьких парашутистів у двох хвилях, зламано єгипетський спротив і зайнято Порт Саїд у північному виході Суезького каналу. Існують дві суперечні вістки, за якими єгипетський командант Порт Саїду зголосив капітуляцію, то знову, що місто, порт і два мости зайнято з боями та що єгипетський командант відкинув жадання капітуляції. В усякому разі, той перший ключевий пункт над Суезьким каналом і важливу стратегічну базу закріплено вже в англійсько-французьких руках і почалось висаджування там суходільних військ. В єгипетському комунікаті говориться про схоплення в полон 350 французьких парашутистів і знищення 78 англійських і французьких літаків. Англійські чинники заперечують цим відомостями. Поруч із П. Саїдом захоплено теж сусідній Порт Фуад. Всі три тамошні мости були ненарушені. За часописними повідомленнями, дальші операції будуть посуватись в південному напрямку, здовж Суезького каналу.

Персональні прибутки становлять 328 більйонів в річному відношенні

Вашинґтон. — Економічний Відділ в департаменті торгівлі повідомляє, що в вересні цього року персональні прибутки становили 328,500,000,000 долярів в річному відношенні, це значить, що були на 17,500,000,000 долярів більші в порівнянні з вереснем 1955 року. Збільшення особистих прибутків настало внаслідок збільшення тижневих заробітків і місячних платень, бо інші джерела особистих прибутків (фарми, дивіденди, відсотки, комірне) не дали більших прибутків. Особисті прибутки в перших дев'ятьох місяцях цього року виносить $322,500,000,000 в річному відношенні. (Річне відношення обраховуємо, таким способом, що прибутки в одному місяці множимо через 12). Цьогорічні особисті прибутки є на 6.5 відсотка більші в порівнянні з тим самим часом із минулого року.

УКРАЇНКИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНІЙ ЖІНОЧІЙ ВИСТАВЦІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Вчора відбулося тут відкриття 33-ої з черги Міжнародної Жіночої Виставки в будинку Арморі при Парк Евеню і 34 вулиці. У Виставці беруть участь українські жінки, заступлені двома комітетами: Український Жіночий Виставовий Комітет, що його очолює п. Ірина Повзанюк і Комітету Союзу Українок Америки, який очолює п. Катерина Пелешок. Є три українські кіоски, дуже старанно підготовані. В кіоску Українського Жіночого Виставового Комітету зібрано 18 експонатів — образи і різьби наших кращих мистців. Комітет СУА уладив два кіоски. В одному, над яким видніє короткий напис „Україна", розміщено тканини, зразки народного одягу, різьблену скриню (великої мистецької вартости, випозичену з музею у Стемфорді) і килими. Другий кіоск має комерційний характер. Є там велика кількість дрібних мистецьких ужиточних речей, призначених на продаж. Вишивки, кераміка, вироби з дерева притягають увагу публіки. На стіні цього кіоску висить цікавий експонат — козацька хата, роботи п. Мирослави Гординської, в руках якої було мистецьке оформлення обох кіосків СУА. Мистецьким оформленням кіоску Українського Жіночого Виставового Комітету занявся п. Святослав Гординський. Виставка заслуговує на це, щоби її оглянули найширші круги українського громадянства Ню Йорку і околиці. В найближчу суботу на виставці буде Український День. Мистецька програма Комітету СУА відбудеться в год. 2.30—3.30 по полудні, мистецька програма УЖВКомітету почнеться о год. 7-ій вечора. Кожного дня Виставка відкрита від год. 2-ої вполудне до 11 вночі.

Ситуація на Мадярщині

Відень. — Ситуація на Мадярщині неясна, бо внаслідку перервання совєтськими військами і комуністичною цензурою комунікації з Заходом, неможливо відтворити докладно тамошніх подій. Існують познаки, що тут і там на Мадярщині, ба навіть ще в самому Будапешті все ще йдуть бої. Якась повстанська радіовисильня твердила ще в минулий понеділок, що мадярська армія грозить перерванням комунікаційних ліній між совєтськими військами. Знову офіційне мадярське радіо проголосило заклик нового „прем'єра" Яноша Кадара, в якому він запевняє, що новий мадярський уряд не допустить до влади тих, що їх викинено в минулому тижні і що „після замирення" мадярський уряд буде домагатись відкликання з Мадярщини совєтських військ. Совєтське військове командування видало заклик до мадярського народу, мовляв, совєтське військо прибуло „як приятелі, а не як вороги".

Польща лякається зазнати долі Мадярщини

Варшава. — У Польщі помітний настрій пригнічення й остраху у зв'язку з подіями на Мадярщині — стверджують закордонні спостерігачі. Польські діячі, включно з теперішньою верхівкою польської комуністичної партії, лякаються, щоб Москва не вважала „чистки", яку вона перевела на Мадярщині, тільки першим кроком, після якого мав би наступити подібний другий крок — у відношенні до Польщі і Варшави. Виявом того стурбування і свідомости, що треба бути дуже обережним, щоб не провокувати брутальної помсти Москви, був широко оприлюднений заклик Владислава Гомулки до польського народу, щоб той зберіг спокій і „залізну дисципліну". Мовляв, уряд, для добра народу, не терпітиме ніяких публічних демонстрацій ані анархічних виступів та жадає беззастережного послуху урядові. „Тільки від нас самих залежить, чи Польща має зазнати долі Мадярщини" — заявив Гомулка. Заклик Гомулки зійшовся в часі і змісті з першою великою проповіддю, що її виголосив кардинал Вишинський до тисячів вірних, які виповнили в минулу неділю церкву Святого Хреста у Варшаві. Кардинал закликав до праці для народного добра, до видержливости і спокою. Він ствердив, що в останньому часі прийшла замітна поправа у взаєминах між Церквою і польською державою та згадав м. ін., що за останній тиждень вернулось до виконування своїх обов'язків шість єпископів.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ ВІДЗНАЧЕНО В ШИКАҐО І В НЮАРКУ

Шикаґо. — Цьогорічні роковини Листопадового Зриву українська громада в Шикаґо відзначила вийнятково урочисто і величаво. В неділю 4 листопада були відправлені в українських церквах Шикаґо урочисті молебні в наміренні українського народу та панахиди за Поляглих Героїв. Зокрема вполудне цього дня в катедральному Соборі св. Володимира ВПреосв. архиєпископ Геннадій в сослуженні о. протоєр. О. Мицика й о. І. Нагірняка відправив торжественний молебень і виголосив патріотичну проповідь про значення 1 листопада. В тому ж часі відбулася така ж відправа у православній церкві св. Софії з проповіддю о. М. Литваківського. По полудні о год. 4-ій в українській католицькій церкві св. о. Николая сім отців Василіян відправили урочистий молебен і панахиду за Поляглих Героїв, після чого проповідь виголосив о. Пащак. О год. 6-ій вечора цього ж дня в авдиторії школи св. о. Николая відбулася заходом Ліґи Американців Українського Походження Святочна Академія присвячена 38-им роковинам Листопадового Зриву. Головним про-

(Закінчення на стор. 4-тій)

В АМЕРИЦІ

● В нюйоркській метрополітальній окрузі 45,000 жінок могли б залишити працю і діставати старечі пенсії з соціяльного забезпечення, бо закінчили 62-й рік життя. Але досі зголосилося по старечі пенсії тільки 4,057 жінок, а решта хоче далі працювати.

● Після операції в червні цього року президент Айзенгавер втратив був кілька фунтів на вазі і лікарі дораджували йому, щоб носив сорочку ч. 15, щоб не видно було того, що він схуд. Та Айзенгавер відмовився це зробити і носив сорочки ч. 15½, щоб нарід бачив, що його вага зменшилася.

● Департамент рільництва передбачає, що в першій половині 1957 року ціна на харчі збільшиться. Цього року випродуковано на 8 відсотків менше свиней, зменшилося і число рогатої худоби, бо цього року були низькі ціни на волове м'ясо.

● В місяці жовтні до порту Ню Йорк прибуло і з нього відплило 2,117 кораблів. З цього було 1,090 американських і 1,027 закордонних кораблів. Найбільший корабельний рух був між ЗДА та Англією і північно-західньою Европою.

● Департамент рільництва повідомляє, що по раз перший в цій країні появився бур'ян-паразит, який нищить кукурудзу та інші рослини, атакуючи їх коріння. Цей бур'ян знайдено в обох Каролайнах в більш як сорока місцевостях.

В СВІТІ

● Події в Альжирі перестали цікавити світ у зв'язку з кривавими днями на Мадярщині і на Середньому Сході, проте альжирська війна продовжується. За два останні дні минулого тижня знову згинули там 72 альжирці. Власних жертв французи не подають.

● „Англія сильніша за Єгипет, але є ще сильніші держави за Англію. Як ми будемо виглядати, якщо дехто сильніший за Англію захоче так само скидати бомби над Лондоном, як Англія почала їх скидати над Каіро і Александрію?" — запитав лідер лівого крила англійської Партії Праці на масовому вічі на Трафалґар-площі в Лондоні в останню неділю.

● У трьох найбільших містах Ізраїлю, Єрусалимі, Тель Авіві і Гайфі, впродовж п'ятьох днів зобов'язувало повне затемнення, від сумерку аж до світанку: всі вікна були щільно закриті, на вулицях не світилась ні одна ліхтарня. Але в минулу неділю відкликано це розпорядження, і названі міста були знову ясно освітлені. Після того, як єгипетське летунство перестало існувати, Ізраїль гадає, що інші арабські держави не поведуть атаки проти Ізраїлю із своїм дуже кволим летунством.

● Американська амбасада в Ізраїлі звернулась з закликом до всіх американських громадян, також жидівської національности, щоб вони виїхали із Середнього Сходу, на якому можуть статись різні несподіванки. Летунський рух на ізраїльському летовищі в Лідді відновлено за попереднім розкладом, так, що американська амбасада не замовляє окремих літаків.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МАДЯРСЬКУ РЕВОЛЮЦІЮ ЗДУШЕНО — ХАЙ ЖИВЕ РЕВОЛЮЦІЯ!

Мадярську революцію, що спалахнула була буйним полум'ям волі над поневолюваною червоним Кремлем Мадярщиною, позначаючи свій хід величними прикладами геройства і посвяти і розбуджуючи сподівання на волю в серцях поневолених Москвою народів, здушено криваво і жорстоко. Це уже втретє на протязі останніх двох сторіч армії московських тиранів втопили в крові визвольні змагання мадярського народу.

У неділю 4 листопада ранком пролунали з вільних ще мадярських радіовисилень останні заклики патріотичних повстанців, останні їх звернення до вільного, цивілізованого світу. Спочатку запевняли ще вони, що навалу совєтських дивізій, московські танки і гармати вони зустрічають вогнем кулеметів і саморобних бомб, але по кількох годинах збагнувши, що вони — повстанці, як і все населення Будапешту, опинилися в залізному кільці і під гуркотом совєтських бомбардувальних ескадр, звернулися до вільного світу, до західніх держав і до ОН із благальними закликами дати негайну допомогу: зброю й амуніцію... з'єднання парашутистів, що врятували б Будапешт і Мадярщину, поміч харчами і ліками. Але згодом і ці заклики припинилися, і на Заході записано тільки останній апель одної із повстанських радіовисилень: „Цивілізовані народи світу! На вартовій вежі тисячорічної Мадярщини починають гаснути останні спалахи вогню. Совєтська армія намагається розчавити наші сповнені горем серця. Московські танки й гармати гуркотять по мадярській землі. Наші жінки — матері і дочки сидять з серцями повними жаху. Вони все ще пам'ятають інвазію московської армії в 1945 році. Рятуйте наші душі! Народи Европи, що її боронили ми колись від навали азійських варварів, слухайте дзвони, що б'ють на тривогу на мадярській землі. Цивілізовані народи світу, в ім'я свободи і солідарности ми просимо допомогти нам. Наш корабель потопає. Гасне світло. З години на годину темнішають і збільшуються тіні. Почуйте наші благання! Рушайте з допомогою! Простягніть нам братерські руки!.." Такою лебединою піснею, таким розпачливим закликом закінчилася дванадцятиденна мадярська революція.

Здушила Москва цю революцію, що була одним з найтяжчих досі ударів по совєтській системі народовбивства і поневолення, з усією притаманною їй злочинною хитрістю, жорстокістю і садизмом. Прикинувшися миролюбною, готовою на поступки і переговори, Москва чекала спокійно на розвиток подій, щоб, підвівши запасні дивізії, обсадивши шляхи та оточивши міста, запропонувати угорському урядові і командуванню... виведення совєтських військ із Мадярщини. І потім вдарила раптом, без попередження, по-зрадницьки, як вже багато разів в історії, гірше за монгольського Джінгісхана: займаючи переважаючими силами безборонні міста, стріляючи безневинне населення, ув'язнюючи голову і членів уряду, що повірили їхнім обіцянкам, і ліквідуючи мадярських генералів, що приїхали в добрій вірі, як посли, в совєтську головну квартиру. Своїм підступним садизмом в ліквідації мадярської революції Хрущови, Жукови і Мікояни переліцитували розвінчуваного ними Сталіна і доказали ще раз, що московський комунізм і червоний імперіялізм залишилося у своїй суті незмінними.

Цивілізований вільний світ, закликуваний розпачливо мадярськими повстанцями на допомогу, ніякої конкретної помочі не дав. Тільки в останні хвилини мадярської боротьби за визволення, коли затихли і повстанські рушниці і радіовисильні мадярських патріотів, Об'єднані Нації засудили Совєтський Союз за його збройну інтервенцію на Мадярщині і разом з президентом Айзенгавером звернулися до Москви з вимогою вивести совєтські війська з мадярської території. І ще разом з іншими визвольними організаціями в Европі виступили українці з допомогою в радіових передачах і в розкидуванні на мадярській території летючок із закликом до совєтських вояків української та інших національностей не воювати проти повстанців, але переходити на їх бік і скеровувати зброю проти власних гнобителів.

Але, не зважаючи на зрадницьку безоглядну окупацію Мадярщини мілітарною силою Совєтського Союзу, не зважаючи на терор, що його зазнають патріотичні мадяри від розюшених чекістів і комуністів, пролля́та кров мадярських повстанців не пішла і не піде на марне. Мадярська революція стала черговою незаперечною моральною перемогою ідей і сил свободи над московським комунізмом і імперіялізмом, черговим важким ударом по рабовласницькій колоніяльній московській системі. Дух свободи, освячений річками української, а тепер ще теж мадярської крови та смертю мадярських патріотів і слізьми мадярських жінок і дітей, залишиться живим і нездоланним. І пролля́та ця кров і сльози кликатимуть вільний світ до вирішальної боротьби за здійснення ідеалів свободи, за остаточне знищення московської народовбивчої тиранії.

НОВІ ТРУДНОЩІ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

За одинадцять років свого існування організація Об'єднаних Націй перейшла вже чимало таких труднощів, які ставили під знак запиту її дальше існування. За кожним разом говорилося про її плюси й мінуси, пригадувалося її заслуги і ті випадки, в яких вона цілком заводила. Дві її найбільші хиби — так би мовити, хронічні, вроджені: брак власної екзекутивної сили і право „вета" п'ятьох перших головних її засновників. Так само тривкими є дві головні прикмети Об'єднаних Націй: важливість терену цієї організації, як місця зустрічі репрезентантів більшости країн світу для обговорювання н а й б о л ю ч і ш и х справ, і моральний авторитет цієї установи.

Отож увесь час змагаються між собою ті дві позитивні і дві неґативні риси. Розбудувавшись у велику установу з великим технічним апаратом, з своїми комісіями та підкомісіями, радами й агенціями ОН вже давно перестали бути виключно політичною організацією. Власне, на полі соціяльної, економічної і культурної діяльности в малорозвинених країнах ОН зробили куди більше, як на суто політичному відтинку. Чартер Об'єднаних Націй став уже наче символом міжнародної справедливости і того ідеалу, якого прагне світ. Тому Об'єднані Нації мусять мати поважний моральний авторитет, а моральний чинник в новітніх часах є чинником реальним, який інколи впливає на вирішування подій може сильніше, ніж танки й бомбардувальники.

Проте, брак отієї власної збройної сили, брак постійної „міжнародної поліції", яка примушувала б меншість підпорядковуватися волі більшости, є слабою стороною ОН, яка робить ефемеріними, інколи зовсім нереальними, постанови, оперті виключно на чиннику моралі і міжнародної справедливости. Тому, що і мораль і справедливість не є поняттями абсолютними, догматичними, а формуються в залежності від часу і простору, — в ОН у кожному конкретному випадку, вирішувано згідно з чартером, знаходяться опоненти. За їх переконанням, їхній країні діється кривда, і вони не можуть згодитися, щоб хтонебудь, хай і збір держав в Об'єднаних Націях, санкціонував таку кривду.

Відсіль і постійні труднощі. Їх було б куди менше, якби установа Об'єднаних Націй не була вічно тероризована Совєтським Союзом, який не дозволяє їй розв'язати жадної важливої справи всупереч його інтересам. А що інтереси червоної Москви у самому принципі суперечать інтересам вільного світу, то вона проголосила вже рівно 79 „вето". В усій своїй історії Об'єднані Нації лише один раз рішили збройно протиставитись червоному наїздові, коли в 1950-му році Совєти збойкотували ОН і можна було прийняти постанову в справі аґресії комуністів у Кореї в неприявності СССР. Совєтське „вето" унеможливлювало ліквідацію ізраїльсько-арабського з а т я ж н о г о конфлікту, бо СССР, згідно з власною інтриґантською і демагогічною політикою на Середньому Сході, постійно спротивлявся, щоб примусити обидві сторони підписати тривкий мир. СССР не дав можливости також полагодити Суезьку кризу по лінії ухвал першої Лондонської конференції. І тому дуже швидко розвіялась та урочиста атмосфера, яка запанувала була в скляному палаці 14 грудня минулого року, коли прийнято до ОН 16 нових членів, і число їх підвищилось до 78.

Тепер ситуація така, що і Ізраїль і Єгипет погрожують виходом з ОН, Англія і Франція — два з-посеред перших 5-х головних засновників цієї установи — її нездібністю виправдують свою військову акцію. Генеральна Асамблея, скликана на надзвичайну сесію, платонічно закликала до „припинення боїв". Яке практичне значення матиме постанова Генеральної Асамблеї з минулого четверга? Хоч мирову резолюцію прийнято 64 голосами проти 5, при 6-х, що стримались від голосування, Англія і Франція відкинули її у практиці, бо продовжують бойові дії. Яку практичну вартість матиме „міжнародна поліція" ОН, ухвалена вночі з неділі на понеділок цього тижня — ще невідомо. Чи можна сподіватися, що Москва, перевівши криваву масакру на Мадярщині, допустить туди слідчу комісію Об'єднаних Націй, як вони цього домагаються у резолюції з 7 ц. м.?! І що з того може вийти?

Від дальшої кристалізації неясного положення на Середньому Сході залежить не тільки доля причетних до неї держав, але й у відповідній мірі доля Об'єднаних Націй. Хто може знати сьогодні, чим скінчиться ізраїльсько-арабська й англо-суезька авантюра? 19-річний сербський студент Прінчіп, який 28 червня 1914 р. застрелив у Сараєві, в Боснії, архикнязя Франца Фердинанда і його дружину, напевно не знав, що кинув камінчик, яким зрушив лявіну першої світової війни. Гітлер розпочав 1 вересня 1939 року „бліцкріґ" проти Польщі ніби тільки за Данціґ, у глибокому переконанні, що Англія погодиться на мир, а йому навіть не снилось, що проти нього воюватиме Америка. Всяко може бути й тепер.

ЗУСТРІЧ

Вечірній парк
понад Дінцем сріблистим
Згадавсь мені,
Старі дуби
своїм шуміли листом
У тишині,
Тим парком я
вечірньої години
Ішов один,
Мені тоді
здавалася хвилина
За сто годин.
А коли ти
з'явилася до мене
В щасливу мить,
Затихло листя
ніжне і зелене —
Ледь-ледь шумить,
Тоді я в очі
голубі загляну —
Нема в них дна,
І ніч для нас
промчить, моя кохана,
Як мить одна.

С. ДОВГИНЕНКО

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

УКРАЇНІКА В 84-му КОНҐРЕСІ

Кажуть, що статистика — одна з найбільших брехонь. І це може правда тоді, коли з числових статистичних даних про частину — робити висновки про цілість, коли з неповних чисел творити образ пересічности, а з неї і уявлення загальности якоїсь ситуації чи якихось процесів.

Але — статистика є й правда. Це тоді, коли суть лежить, власне, у знайдених числах, коли числа говорять за себе, а не за інших і не намагаються робити загально зобов'язуючих висновків.

З такого аспекту цікаві числові дані щодо згадок про українську справу в 84-му Конґресі, який саме добігає кінця свого існування.

Очевидно, не можна замикати очей на факт, що українська проблематика не осягнула ще такого поважного становища між проблемами американської політики, як на це вона заслуговувала б з огляду на своє міжнародне значення.

Американський Конґрес — це не єдиний орган влади, що „робить" політику. Але він один з двох основних. Як законодавча влада, а при тому влада, що контролює виконну владу з Президентом на чолі, Конґрес діє радше як опінія. А в американській демократії опінія має особливо велике значення. Ця сила, якою є публічна опінія в цій країні, віддзеркалюється голосами виборців у Конґресі, але вона також і черпає від членів Конґресу.

Тому так дуже важливо для української справи, щоб вона знайшла шлях у Конґрес як поважна проблема, щоб знайшла там зрозуміння і прихильний відгук. Один із засобів — очевидно тільки один — це згадки про Україну членами Конґресу на конґресовому форумі.

Число цих згадок не каже, чи і наскільки ті, що згадують Україну в Конґресі, справді розуміють українську проблему. Не числа мають про це свідчити, не статистика...

Але число каже, скільки саме сенаторів і конґресменів мусіло поцікавитися цією проблемою і бодай формально прийняти прихильне до неї становище, скільки їх анґажувалось в прихильному становищі до інколи не дуже популярної справи, скільки брало на себе риск обурення серед наших ворогів, а їхніх виборців, отже, вкалькульовувало своє становище в свою політичну активність, а через те і в свою виборчу політику.

Важливо й те, що ці повторювані згадки на залях Конґресу мусять діяти неначе комерційна рекляма. Вони змушують невтральних чи маловідомих конґресменів і сенаторів звикати до звуку Україна, до факту, що вона терпить неволю і хоче волі, і до приязного відгомону слова Україна. Із заль Конґресу понад п'ятсот чільних американських політиків мусять понести хоч би тільки звук і прихильний відгомін із собою в край, навіть коли не вернуться назад як члени нового Конґресу.

Хай тільки з цього погляду заговорить статистика. Та числа з цього останнього, 84-го Конґресу не були б такі імпресивні, якби не порівняти їх з числами попередніх років. Ось таке статистичне порівняння за останніх п'ять Конґресів — від 80-го починаючи, тобто за останніх десять років.

Україна була згадувана і увійшла в Конґресовий Рекорд (Протокол): в 80-му Конґресі (1947-1948) — ані разу; в 81-му Конґресі (1949-1950) — один раз; в 82-му Конґресі (1951-1952) — сім разів; в 83-му Конґресі (1953-1954) — 68 разів; в 84-му Конґресі (1955-1956) — 101 раз.

Ріст цих чисел — це доведена правда, і то правда на нашу користь. Хто знає, чи навіть той факт не є на нашу користь, що десять років тому не було ні одної згадки про Україну в американському Конґресі. Були це ще часи скоро після війни, коли ще діяла сильна і неприязна нам пропаґанда. Хто знає, яка була б тоді згадка...

І ще свідчать ці числа про те, що їх ріст іде рівнобіжно з ростом українського організованого життя в ЗДА, з розвитком діяльности УККА, його Відділів та ряду інших товариств по всіх закутинах цієї країни. Адже чисельні заяви чи проголошення губернаторів різних стейтів, посадників великих міст, особливо у зв'язку з Українським Днем, ідуть впарі з ростом згадок у Конґресі.

В першій сесії 84-го Конґресу 49 разів згадано Україну, в другій сесії — 52 рази.

Хронологічно рік 1955-ий почав конґресмен Майк Фіген (Огайо); він і держить рекорд з 11 виступами в українській справі в обох сесіях, перед конґресменом Смитом з Висконсину, який має за собою 8 виступів.

Отож — січень 1955: конґр. Фіген говорив про комуністичну аґресію в Україні. Конґресмен Фіген говорив знову, про Переяславські роковини в холодній війні. Конґр. Заблоцкі з Висконсину почав серію промов з нагоди річниці 22-го січня; далі протягом січня про святкування цієї річниці промовляли: сенатори Лімен і Айвс з Ню Йорку, МекНамара з Мишиґену та Ботлер з Мериленду, та конґресмени Анфузо, Пуртел, Бош, Бирне, Волтер Форд, Скат МекВій, Тейбер, Келли, Родіно, Руні, Сілі-Бравн, МекКормек, Кертіс, Аддонізіо, Крюґер, Кітінґ, Фіно, Керні, Бентлі, Рузвелт і Гіллінґс.

Лютий 1955: Конґр. Рой Вайр, Прайс і Филбин говорили про річницю 22-го січня. Конґр. Клін цитував статтю Василіянина о. Барнича про переслідування Католицької Церкви на Україні, зі своїм вступом, а конґр. Фіген говорив на тему „Де обіцяна визвольна політика?" і про УПА, в обох випадках нав'язуючи до промов проф. Добрянського.

Березень 1955: конґр. Бурдік говорив про 22 січня, цитував промову д-ра Жуковського з Півн. Дакоти, лист Відділу УККА та заяву мешканців Півн. Дакоти з нагоди річниці незалежности України. Конґр. Смит — про політику „Визволення" в американській закордонній політиці, а конґр. Фіген — про ролю УККА в Америці.

Квітень 1955: сен. Лянґер з Півн. Дакоти промовляв з нагоди річниці 22 січня, цитуючи промову д-ра Жуковського та заяву громадян Півн. Дакоти.

Травень 1955: це був місяць конґр. Смита з Висконсину: він промовляв тричі, „Україна — це не Тексас, це нація", „Факти й фантазія про Україну й Білорусь в ОН" і „Чи можемо жити з російським націоналізмом?" — усі три промови в нав'язанні до статтей в „Українському Бюлетені". Конґр. Віліямс з Ню Джерзі цитував свою промову на фестивалі Ліґи Української Молоді в Ню Джерзі.

Червень 1955: сенатор Лімен з Ню Йорку говорив про 6-ий Конґрес УККА, цитуючи теж промову губернатора Гарримана і голоси американської преси. Конґр. Фіген з Огайо говорив на тему „Америка, Україна і УККА", цитуючи заяви делеґації УККА в Сан Франсіско з нагоди 10-ліття ОН, і підкреслював ролю УККА.

Липень 1955: знову конґр. Фіген говорив про проблему визволення поневолених народів СССР в зв'язку з Женевською конференцією, цитуючи меморандум УККА до през. Айзенгавера.

Серпень 1955: конґресмен Джудд з Мінесоти цитував меморандум Миколи Лебедя в імені УГВР, до през. Айзенгавера в справі положення українського народу в СССР у зв'язку з Женевською конференцією. Конґр. Кейс з Ню Джерзі говорив про УККА, його 6-ий Конґрес і цитував повний текст резолюцій цього Конґресу. Конґр. Родіно з Ню Джерзі говорив про річницю тисячоліття Християнства на Україні, а конґр. Фіген виголосив довгу полемічну промову з нагоди статті Еллена Доллеса, директора Сентрал Інтеллидженс Ейдженсі, на тему „Гляньмо на Росію чесно...".

Січень 1956: другу сесію 84-го Конґресу по українській лінії почав конґр. Кре-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Р. Смаль-Стоцький

ВИДАННЯ ЮНЕСКО НА ПОШАНУ МІЦКЕВІЧА

Юнеско, установа ОН для культурних і наукових зв'язків поміж її членами, видало на пошану століття смерти цього великого польського поета том праць на 300 сторінок в англійській мові: Adam Mickiewicz, in commemoration of the centenary of his death, Zuerich-Paris, 1955. UNESCO. Вирішальне слово при його редакції мав Казимир Вика, професор Краківського університету. Книжка складається з статтей Яна Парандовського про життя й творчість поета, професора Сорбонни Жана Фабра про місце Міцкевіча в европейській романтиці, професора Ленінґрадського у н і в ерситету Сергія Савстова про Міцкевіча в Росії, француза Максима Леруа про Міцкевіча у Франції, професора Вимського університету Джованні Мавера про Міцкевіча в Італії, професора Карлового університету в Празі Карла Крейчіго про Міцкевіча в літературах західніх і південних слов'ян та праці Юліюша Кляйнера про Польщу Пана Тадеуша. Потім подано вибір із поезій і прози Міцкевіча в англійських перекладах, низку оцінок поета сучасними письменниками (Пушкіна і п'яти французів) та вкінці бібліографію важливіших перекладів.

З прикрістю треба нам, американським славістам українського роду, відмітити, що ця міжнародна установа, Юнеско, до якої належать і представники нашого Державного Департаменту, не вив'язалась об'єктивно із свого завдання.

Передусім вражає, що немає статті про Міцкевіча й Україну. Поминаючи вже його захоплення Україною в цитатах із Залеського у викладах, виголошених у Сорбонні (1842-44), його вплив у нас був куди більший, як на західніх і південних слов'ян. Бо ж „Книги битія українського народу" засновані на „Ксенґах народу і пельґжимства польскєґо" Міцкевіча і були ідеологією Кирило-Методіївського Братства. Також і Франкова точка зору на Валенрода заслуговувала б уже на об'єктивну оцінку. А жадна нація не має такого переспіву-перекладу Пана Тадеуша як українська література в творі М. Рильського!

Далі, викликає застереження, що окремих розділів в бібліографії удостоїлися переклади лише англійські, французькі, німецькі, італійські та еспанські, хоча їх тільки два. А українська література, що має, крім Рильського, ще й десятки інших перекладів, згадана в чотирьох рядках у загальному перегляді перекладів...

Крім цього треба ще відмітити, що найслабшою є стаття москаля Савстова, написана під кутом пропаґанди московсько-польської дружби, з панславістичним присмаком. Взагалі в деяких статтях натиск зроблено на Міцкевіча як соціяльного реформатора, а не на борця за свободу поневолених Москвою народів.

Вкінці бракує в книжці оцінки Міцкевіча як історика Сходу Европи. А схема історії Сходу Европи, яку Міцкевіч розписав у своїх викладах і публікаціях, засадничо різнилася від схеми офіційної російської історії. Він визнає для найстаршого періоду три слов'янські осередки; перший — Новгород з Псковом, Смоленськом і Полоцком, другий — Київську Русь (Україну) з великокняжим престолом, і третій — Русь Червону, або Галич, що сягала від долішнього Дніпра аж до Карпат і Волощини, і пізніший четвертий, в якому були почасти ослов'янщені фіни — монголи, з осідком „русько-фінських князів" у Володимирі над Клязмою, що потім був перенесений до Москви. Ось ця колишня фінсько-монгольська колонія Русі і є зародком пізнішого Московського царства й Росії.

Можна здогадуватись, що це „старший брат" подбав виключити Україну із збірника при допомозі своїх проконсулів, бо Україна теж член Юнеско. Тому треба нам звернути увагу Державного Департаменту, що Америка є теж членом Юнеско і тому теж несе відповідальність за цю дискримінацію проти України і за той брак об'єктивности в публікаціях Юнеско.

Д-р Віктор Пацлавський

ОДНО ПОЛЬСЬКЕ ВІЧЕ В ЖОВКВІ

(Спомин з 1904-го року, присвячений колишнім студентам львівських високих шкіл, напередодні їхнього з'їзду)

(1)

У пригодницькій літературі всіх народів і часів окреме зацікавлення в и к л и к а ю т ь описи одчайдушних осягів, успіх яких полягав не так у хоробрості героїв, як радше в хитрощах, де слабший противник перемагав свого сильнішого ворога зручним маневром підступу. Безсмертним зразком таких осягів є біблійне оповідання про бій Давида з Голіятом, або історія про троянського коня, при помочі якого хитрі бійці Аґамемнона вирішили десятилітню облогу Трої на свою користь.

Предметом цього спомину не буде ніяка стратегічна подія, його тлом є не відкрита війна, а, навпаки, часи глибокого миру, в якому, все ж таки, відбувалася постійна боротьба українського народу з польськими можновладцями західніх українських земель за часів Австрії. Це — відтинок тих давніх ще, безкровних, так би мовити, „сальонових" засобів боротьби, коли на провокації польських професорів університету відповідали ми дотепними дотинками, співом, свистом або гнилими яйцями. І тоді, коли дальші фази визвольних змагань української молоді були повні жертв, траґізму й кровопролиття, то в тих „давніх" часах відіґравав гумор, шукання веселих сутичок з противником та молодечі хитрощі першорядну ролю. Мовляв, клади противника на плечі легко і з гумором...

В тодішніх анналах писався рік Божий 1904, місяць, якщо добре пам'ятаю, травень. Львів, славний своїми парками й городами, зазеленів та розцвів пишною буйністю. Населення раділо проходами на Високий Замок, до Стрийського та Личаківського парків, або розсідалось на лавках Гетьманських чи Губернаторських валів. У домівці „Академічної Громади" в будинку „Просвіти" при вул. Бляхарській, на другому поверсі, кипіло життя. В університеті та політехніці відбувалися ще виклади, наближався речинець кольоквій, іспитів і риґорозів, тому студентерія сустилась, живо дискутувала та нараджувалась. Це ж були „посецесійні" часи, два роки після славної сецесії українського студентства з львівського університету до інших австрійських університетів (1901/02), яка мала таким винесенням нашої університетської справи на міжнародний форум приневолити австрійський уряд до визнання прав українців на львівський університет, або на утворення окремого українського університету в Львові. А коли сецесія не дала задуманого успіху, рішила молодь на зборах в липні 1904 року перенести боротьбу за український університет в народні, селянські, тоді ще мало освідомлені, маси. Студенти рішили тоді йти між народ, освідомляти його національно, одночасно ж з піднесенням суспільного самопочуття та почуття власної гідности селянських мас аґітувати за рільні страйки, як засіб до національної та соціяльної емансипації селянства з-під кормиги польської шляхти. Це й були часи, що принесли поважний зворот у напрямній лінії українського галицького громадянства, яке до того часу заскорузло було в безділлі XIX століття та „вирішуванні п р и н ц и п і я л ь н и х питань". Революційний струм від молоді йшов до старшої інтеліґенції та в широкі маси, і того могучого руху не могла вже спинити сила а в с т р ійсько-польської бюрократії.

Цей контакт академічної молоді з основою народу, селянством, настроював її дуже сторожко та чуйно на всі потягнення польських верховодів, що намагалися відділити селян від духового впливу інтеліґенції. Одним із тих небезпечних польських маневрів був клич „Рятуймо мільйон поляків на сході", клич, кинений тодішнім дідичем-послом Золочівщини, Володимиром Козловським, який поставив собі за мету звербувати українців римо-католиків до польського національного табору. У своїй вічевій аґітації послуговувався Козловський поміччю ославленого польського каноніка Громницького з Бучача, який своїми українськими проповідями (бо всі латинники говорили тоді виключно по-українськи), повними наших приповідок, пісень та жартів, спритно притягав наших латинників не лише до польських костелів, але й до польських читалень та організацій. Козловський об'їздив із своїми трабантами село від села, влаштовуючи підготовлені дідичами й польськими ксьондзами віча, на які попадались, крім латинників, також слабші характером, затуркані, несвідомі своєї народности українці греко-католики, часто бувші панщизняні дідичівські слуги. Тому українська академічна молодь, якій доводилось частіше протидіяти акції Козловського, стежила дуже уважно за польонізаційними заходами цього запеклого ворога нашого народу.

В тому часі принесла польська львівська преса голосну рекляму для нової „шопки народової": Місто Жовква, зокрема тамошня латинська колеґіята під орудою оо. Домініканів, мало одної неділі в місяці травні святкувати 300-ліття заснування гетьманом Жолкевським згаданої колеґіяти та надання Жовкві маґдебурзьких прав, що підносило цю місцевість до рівня міста. Серед польських газет найбільше крикливо заповідало цей ювілей вшехпольське „Слово Польске", яке до тієї пори не стало ще предметом дотепів і насміху. Бо щойно кілька літ опісля якийсь злобний українець (кажуть, один з наших поважних отців духовних) надіслав редакції цього шовіністичного часопису видержаний в „патріотично-польському" дусі віршик, підписуючись анонімово як „Влосцянін з-под Грудка". Редакція вмістила цей „патріотичний" віршик дуже радо і доповнила його своїми заввагами, що — мовляв — у цьому віршику проявилось правдиве польське серце „нашеґо людку". Щойно опісля українське „Діло" — на превелику втіху — розшифрувало правдивий сенс віршика і зовсім непатріотичний задум автора цієї містифікації. Був це акростих, початкові букви якого давали насмішливий зворот: „Що поляк, то злодзєй"! Викриття цього закаптурованого пашквілю викликало загальний сміх не лише серед українців, але також серед польських львівських газет, які від того часу називали „Слово Польске" насмішливо „органом влосцяніна з-под Грудка". Події, які тут описано, відбувалися ще в часі, коли ані „Слово Польске", ані інші органи польської преси у Львові не припускали навіть, щоб український „ворог" намагався замаскованою активністю „зсередини" порушити польський внутрішній народовий фронт. Отже, згадані польські газети накликували усе патріотичне польське громадянство до масової участи в цьому святі, заповідаючи між іншим участь посла Козловського, каноніка Громницького, посла з „людової партії" Якуба Бойка та інших чільних політиків. Ніщо не вказувало на те, щоб польська влада поробила які приготування на випадок української провокації.

Володимир Барагура

МИНУЛЕ, ТЕПЕРІШНЄ Й МАЙБУТНЄ „ВЕСЕЛКИ"

(7)

Ставлення громадянства, закиди й позитивна критика

батьки, вчителі, виховники, духовні кола — від самого початку поставилися до „Веселки" дуже прихильно, і ця постава непослаблено триває досьогодні. Доказом її є кілька сотень листів, що зберігаються в архіві видавництва. Ці листи від людей різного віку, різного соціяльного становища, різного рівня освіти, різного територіяльного походження, різної віроісповідної приналежности та політичного переконання, від представників давньої й нової еміграції та від „тут роджених" із американських батьків. Найкращим доказом поруч листів був вислід двох попередніх збірок на пресовий фонд „Веселки", з яких перша дала кругло 10,000 дол., а друга — понад 13,000 дол. Сподіваємося, що теперішня збірка, яка проходить під кутом добровільних пожертв і передплат та спрямована на двигнення видання на вищий рівень, дасть ще кращі наслідки, бо кошти видання „Веселки" в нових шатах передбачені на 20,000 долярів річно.

Громадянство акцептувало ідейні напрямні, виховні цілі, настанову й цілеспрямованість журналу, його літературно - мистецькі принципи та форму опрацювання й подачі матеріялу. Закиди, які дехто підніс, стосувалися деталів і або були безпідставні, або принаймні дискусійні. Один закид стосувався мовних питань і викликав голосну дискусію, два закиди стосувалися виховних моментів, один порушував справу ілюстрацій, один відносився до музичного виховання дітей. Зате наші читачі-дорослі, наші співробітники й прихильники не щадили нам позитивних критичних зауважень, що мали на оці добро видання, і за цю критику ми їм щиро вдячні й по змозі взяли її до уваги.

Найбільше критичних зауважень стосувалося зовнішнього оформлення журналу — лихого паперу, відсутности кольорів і спільного друкування із щоденником. Ці недоліки, зрештою, від самого початку бачили Видавництво й Редакція „Веселки", і їх направа лягла в основу цьогорічної збіркової кампанії.

Публічна опінія висказалася прихильно про „Веселку" в радіомовленнях та в пресі („Свобода", „Наш Клич", „Визвольний Шлях", „Гомін України" „Українська Думка", „Наша Хата", „Листи до Приятелів" та інші). Зацитуємо тільки один голос, а саме редагованих відомим нашим мислителем д-ром Миколою Шлемкевичем „Листів до Приятелів" з уваги на глибоку вдумливість згадки та на її актуальність у зв'язку з теперішньою збірковою акцією на пресовий фонд „Веселки": на запит одного читача, „чому гроші притягають гроші й чому „Свобода" зібрала на „Веселку" 8,000 дол., чому, коли Рокефелер проголошує збірку, вона дає грубі тисячі, а рядом жебрак даремно просить милостині" — Редакція відповідає: „Ваше зауваження дотепне й цікаве, але воно не дає повного пояснення. Та сама „Свобода" зібрала на свій пресовий фонд, чи літературний додаток куди менше. Подібно й інші, довго ведені збірки не дають особливого відгуку. На успіх „Веселки" складалося більше причин і мотивів. І те, що газет забагато в порівнянні з числом читачів і всі одноманітні. І те, що наша літературна продукція не знаходить дороги до сердець публіки. А тут „Веселка", журнал для дітей, дала кілька добрих і приємних чисел, а ілюстрований „Богута-Багатир" заповідається для старших і для дітей цікавим українським Тарзаном-безконечником. Все просте, легке й зрозуміле і для давніх емігрантів, імен яких у списку жертводавців багато. „Веселка" може бути деякою противагою каміксам. Може і це мають на увазі батьки, що ще дбають про українське виховання дітей. Успіх „Веселки" — явище відрадне... Суспільство ділом голосує за те, щоб добрий, але дуже скромний оформленням початок журналу, дістав належне вивінування, подібне до вивінування чужомовних видань того роду".

Про вартість і популярність „Веселки" свідчить те, що вона стала допоміжною лектурою при навчанні рідної мови та різних предметів українознавства в школах, на курсах та у виховній праці молодечих організацій. Матеріяли з „Веселки" використовують в радіопередачах, на імпрезах, передруковують інші дитячі журнали, користуються ними впорядники шкільних читанок, образотворчі мистецькі студії послуговуються матеріялом з „Веселки" для навчання дітей.

Бібліотека „Веселки" та інша діяльність

З нагоди першої річниці існування „Веселки" започатковано „Бібліотеку „Веселки", що має завданням видавати неперіодично книжкові видання, чи то передруки з журналу, чи оригінальні речі. Покищо вийшли два випуски „Бібліотеки" — історичне оповідання з козацьких часів Володимира Бандурака п. н. „Козацька дитина" та сценічна картина з життя Тараса Шевченка пера Романа Завадовича п. н. „Кобзарева гостина". Друкується вже перша частина історичної казки Р. Завадовича „Богута Багатир" з українським і англійським текстом. Інші випуски заплановані, але повне урухомлення „Бібліотеки" буде наладнане з наступним роком.

З іншої діяльности Редакції „Веселки" треба згадати про „Живе число „Веселки", влаштоване в листопаді 1954 р. у Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку з участю дітей - читачів „Веселки", як виконавців програми, та участь „Веселки" своїми експонатами у влаштованій спільно з Літературно - Мистецьким Клюбом у Торонті й ОПДЛ виставки книжної графіки, що відбулася в Торонто 20—29-го квітня 1956 р. Виставка переїжджає тепер до Вінніпегу, а буде показана також у Ню Йорку та інших містах ЗДА.

УКРАЇНІКА В 84-му КОНҐРЕСІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

толля з Коннектикату дня 9 січня про річницю 4-го Універсалу. Протягом січня говорив про цю нашу річницю теж конґресмен Бентлі, Фіґен (двічі, а тому числі раз про бенкет УККА з тої нагоди та його там промову), Кірван, Остертаґ, Смит, Флад, Кітінґ, МекКормек, Садлак, Дінґел, Сілі-Брави, Лейн, Медден, Кларк, Додд, Кенфілд, Ґарматз та сенатори Буш з Коннектикату, МекКарті з Вісконсину, Мартін з Пенсилвенії, Айвс з Ню Йорку та Поттер з Мишиґену. Крім того промовляли сен. Гомфрі з Міннесоти та конґресмен Форанд з Ровд Айленду і Крюґер з Півн. Дакоти про переслідування нашої Церкви совєтами. Сен. Гомфрі закликав през. Айзенгавера, щоб доручив американському делеґатові до ОН предложити там цю справу до дискусії.

Лютий 1956: цей місяць був теж присвячений обом цим темам. Про річницю 22 січня промовляли: сен. Тай з Міннесоти та конґресмени Філбін, Брікер, Фрір, Анфузо; а про переслідування нашої Церкви — конґресмени Куртіс і Майхровіч.

Березень 1956: сен. Кеннеді з Массачусетсу говорив про річницю 22 січня та про 1000-ліття Християнства на Україні, цитуючи заяви професора Добрянського та листи єпископів. Сен. Ботлер з Мериленду говорив на тему „Лицарська боротьба українського народу за волю" з нагоди річниці 22 січня. Конґр. Васр цитував лист і резолюції Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Мінеаполісі і Ст. Павлі в річницю смерти генерала Чупринки. Конґр. Майхровіч говорив на тему „Вбивства і тортури невинного українського народу комуністами", цитуючи резолюції української громади в Дітройті з приводу вбивства 500 українських жінок в таборах в Караґанді. Конґр. Смит говорив про 1000-ліття Християнства на Україні, цитуючи листи єпископів та проф. Добрянського. Конґр. Кретелля цитував промову Мирослава Прокопа про „Умовини за залізною заслоною" на всеамериканській конференції для боротьби з комунізмом в Шикаґо.

Квітень 1956: конґр. Додд говорив про 1000-ліття Християнства на Україні, цитуючи листи єпископів. Той же конґресмен Додд вніс Резолюцію ч. 428 в Палаті, щоб висловити обурення з приводу переслідування і протихристиянського терору совєтів на Україні. Конґр. Флад говорив ще з приводу річниці 22 січня.

Травень 1956: конґр. Фіґен говорив про вбивство 500 українських жінок у Караґанді, цитуючи промову б. конґресмена Керстена в Шикаґо.

Червень 1956: конґр. Додд говорив про переслідування Української Церкви Совєтами, про програму „Церква за залізною заслоною" в університеті Маркет і цитував промову проф. Добрянського. Конґр. Радван цитував промову В. Чопика на відкритті української мистецької виставки в музеї в Сиракюз. Конґр. Флад говорив з нагоди 1000-ліття Християнства на Україні, цитуючи листи єпископів і статті в „Українськім Бюлетені".

Липень 1956: конґр. Бентлі говорив про поширення загрози підбою світу большевиками, цитуючи промову професора Добрянського до Укр. Національної Федерації Молоді в Вінніпезі. Сен. Гомфрі — про вбивство 500 українських жінок в Караґанді, з резолюціями української громади під час маніфестації в Мінneаполіс- Ст. Пол. Конґр. Додд цитував лист українських в'язнів до ОН. Конґр. Смит цитував той же лист і статтю в „Нешенел Ревю". Конґр. Додд — уваги і цитування статті „Червоний Джім Кровізм, зброя для Заходу" в „Українськім Квартальнику". Сенатор Смит дав довшу промову про умовини в совєтських концтаборах і цитував листи українських в'язнів з Мордовії до ОН.

До цього треба дочислити молитви наших священиків на відкритті засідань Сенату і Палати Репрезентантів, бо й вони були українськими маніфестаціями на терені Конґресу.

Усього разом тринадцять сенаторів і сорок конґресменів анґажувались виступами в українській справі.

Річниця Четвертого Універсалу 22 січня 1918 року була, очевидно, найчастішою нагодою до виступів; вслід за нею йшло тисячоліття Християнства на Україні, далі переслідування українських Церков, тюремні умовини під совєтами і т. д.

Чи були це тільки вступні уваги до цитат інших статтей чи промов, чи були це самостійні промови — в них все було прихильне для України наставлення, було співчуття до її долі, бажання і віра в волю України, подив для боротьби українського народу.

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

Українській Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149, 2nd Av.

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку повідомляє, що у п'ятницю 9 листопада відбудеться кінцева доповідь проф. В. Горбачевського з циклу „Профілі ідеократизму", яка з технічних причин не відбулась на весні. Початок о год. 8 вечора.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

Золотий Ювілей Відділу УНС.

Найстарший відділ УНСоюзу в Шикаґо дочекався Золотого Ювілею. Братство св. о.Николая, 106-ий Відділ УНСоюзу, був заснований в червні 1906 року, в часі, коли в Шикаґо не було ще жадних організацій. Правда, був невиразний зав'язок „Січи", бо люди привезли з краю ленти і топірці, але організаційного оформлення не було. Зате існувала вже церковна громада і церква св. о. Николая, що містилася на Вікердайк евеню. Нині цієї вулиці вже нема, вона остала лише в історії української громади в Шикаґо. Вула вона на 1400 Вест і розі Супіріор вулиць. Український Народний Союз, що повстав 12 років раніше на Сході Америки, консолідував себе перше на Сході в стейтах Ню Джерзі, Ню Йорк і Пенсилвенії. Як приходив до себе, запускав коріння і на захід, бо туди йшли і нові транспорти нових українських поселенців. І так 1 червня 1906 року покійні вже о. Микола Струтинський і д-р Вол. Сіменович заложили тут перший Відділ УНСоюзу.

Від того часу минуло 50 років. Різно бувало в громаді, різно у Відділі. Зростав він чисельно і хоч переросли його два інші Відділи, що повстали пізніше, то Братство св. о. Николая, Відділ 106-ий є в нашій громаді „Батьком Союзом" молодшим, бо він був початком всього, що повстало пізніше. Відділ є третій зряду щодо величини, має коло 1.000 членів і місячно платить до каси УНСоюзу 1,600 долярів. А таку суму щомісяця у великому місті збирати нелегко. До того треба добрих урядників - колекторів, а таких Відділ має. Ними є довголітній секретар Відділу Г. Дацьків і касир М. Попіль, що перед роками приїхав йому на поміч з Честер, Па.

Треба сказати, що союзовий Відділ, про якого мова, є „скромним ювілятом". Він не хвалиться ні багатством ні силою, ні величиною чи урядниками. Є консервативним, як на перший Відділ в Шикаґо пристало, знає своє місце і не йде, куди не треба.

Зате на кожних річних зборах відділова каса по традиційному виплачує на народні цілі з каси, що збільшилася не так з вкладок, як з імпрез.

Шикаґовська громада звичайно шанує ювілятів. Вуло їх багато; людей і організацій. Та Золотого Ювілею ніхто ще не мав і не міг мати, бо Братство св. Николая було перше! Це й перший Золотий Ювілей в нашій громаді.

В суботу, дня 10 листопада, в чотири дні по виборах, шикаґовська громада привітає Ювілята в Союзовому Домі на Вестерн евеню. Ювілятові Слава!

Степан Куропась.

Листопадові роковини відзначено в Шикаґо і в Нюарку

(Закінчення зі стор. 1-шої)

мовцем був д-р Мирон Дольницький, відомий історик і географ. В мистецькій частині брали участь молода талановита співачка Зиновія Лавришко (ліричний сопран), відома піяністка Ельва Барабаш, хор СУМА під дириґентурою проф. Ом. Плешкевича і як декляматори д-р Наталія Григорчук та п. Володимир Крушельницький. Академія пройшла з повним успіхом і при численній участі громадянства. Перед тим в залі цієї ж школи відбувся листопадовий концерт дітей школи св. о. Николая, для учнів й учителів, з виступом власної великої симфонічної оркестри. Діти цієї школи під проводом вчительок М. Яримович та д-р М. Овчаренко, виконали в суботу дня 3 листопада в рямцях радіопередачі оо. Василіян гарну листопадову програму, зредаґовану проф. Романом Завадовичем. Листопадовим роковинам були присвячені теж інші радіові передачі в Шикаґо. Відзначили листопадові роковини теж і пластуни шикаґівської Пластової Станиці, відбуваючи під проводом пл. сен. Яр. Рака та інших членів проводу Станиці свій листопадовий марш. Ветерани колишніх українських армій перевели цього дня під церквами збірку на інвалідів.

Нюарк, Н. Дж. — В проґраму Листопадового Свята, яке відбулося заходами Українського Центр. Комітету, відділу УКК і Гром. Комітету співпраці в Нюарку, в дні 4 листопада входили: американський і український гимни, деклямації молоді місцевого Пласту і СУМА, святочна допвідь полк. Р. Долинського, рецитація і спогад з 1-ої річниці Листопада у Вінниці 1919 р., А. Радванського, сольо-співи: пані В. Цегельської і В. Калин, виступ чол. хору „Трембіта" під управою мґр. І. Городиського. Фортепіяновий супровід був в руках п. З. Маркович. Заля Укр. Централі була виповнена вщерть старшим громадянством і численною молоддю Пласту і СУМА. На свято завітав достойний гіст з Вінніпеґу (Канада) Преосвященний М. Германюк, який того ж дня виголосив патріотичну і змістовну промову в місцевій українській католицькій церкві.

Араби висадили в повітря нафтопроводи

Бейрут, Ливан. — Всі нафтопроводи, які вели до Середземного моря від копалень нафти в Іраку і Савді Арабії перервані. Під кінець минулого тижня в Сирії арабські робітники висадили в повітря три тамошні вузлові пункти для нафтопроводів. Федерація арабських робітників рішили перервати всі роботи для нафтопроводів. Невідомо тільки ще, яка доля стрінула нафтопровідну стацію на території Ливану. Західня преса твердить, що коли Ливан також зірве нафтопроводи на своїй території, то Сирія, Йорданія і Ливан не зможуть вести модерної війни, не маючи ніяких резерв газоліни для змоторизованих частин піхоти і для танків. Сам Ірак зазнав від перервання його експорту нафти великого фінансового удару. Безпосереднім наслідком перервання достав нафти з Середнього Сходу буде раціоналізація газоліни в Англії і Франції та мабуть також в усіх інших країнах західньої Европи. Зірвання всіх нафтопроводів віддавна домагався єгипетський президент Нассер на випадок, коли б Англія і Франція заатакували Єгипет.

Пробні атомові експльозії не затруюють харчів — твердить Стравс

Вашинґтон. — Білий Дім заперечив твердження демократичного кандидата на президента Адлея Е. Стівенсона, що радіяція, яка виходить під час пробних експльозій водневих бомб, затруює харчі, головним чином запаси молочних продуктів. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті просив голову Комісії Атомової Енерґії Луїса Л. Стравса, щоб вияснив цю справу. Адмірал Стравс заявив: „Пан Стівенсон неправильно в цій справі поінформований, і його публічна заява незгідна з правдою." Уряд зовсім не „ховав фактів перед американським народом", як це твердив Стівенсон в своїй промові в Дітройті, і ще в 1955-ому році опублікував висліди дослідів про те, що атомова радіяція, яка виникає під час пробних експльозій, зовсім не затруює харчів.

Короткі Вістки

● **Сер Чарлз Кітлі**, 55-річний англійський генерал, головний командант англійсько - французької воєнної виправи проти Єгипту, був тим репрезентантом Англії, який два роки тому передав на урочистій церемонії Суезький обшир під суверенність Єгипту. Однак, він уже тоді перестерігав своїх земляків, що з відступом англійців з Суезького каналу постане там „пустка", яку виповнять... большевики або якийсь їхній союзник. Сер Кітлі — танковий старшина, за останньої війни боровся в Північній Африці проти маршала Роммеля і брав участь у воєнних діях, як командант панцерного корпусу, в північній Італії.

● **Войовничу промову Нассера**, виголошену в четвер минулого тижня, порівнюють щодо фразеології з історичною промовою Черчила з червня 1940 року, коли Англії загрожувала, після розгрому Франції, німецька інвазія. Обидва вони вирікалися капітуляції і закликали до боротьби за кожний дім та кожний горбок.

● **У м. Блейденсбурґу**, в стейті Мериленд, загрожує знищення історичному будинкові, який був збудований в 1749 році і який у 1912 році служив, як шпиталь для американських та англійських ранених вояків. Дім оцінено на $45,000. Створено Комітет, що має не допустити до продажу цього дому з авкціону.

● **Перший у світі** центр атомових дослідів, що його власником є приватна установа — Бателл Меморієл Інститут, відкрито за 15 миль на захід від міста Колумбус в Огайо. Побудова його коштувала $770,000. Названий Інститут дістав концесію від державної Комісії Атомової Енерґії на десять років.

● **Петро Г. Белтран**, видавець щоденника „Ля Преса" в Ліма, Перу, колишній амбасадор у ЗДА, дістав від Інтер-Амерікен Пресс Ассосієйшен медалю „Героя свободи преси". Його ув'язнили за уряду попереднього президента і закрили його газету за видрукування маніфесту повстанців.

НОВА СОВЄТСЬКА МЕДАЛЯ „ЗА ОСВОЄННЯ ЦІЛИННИХ ЗЕМЕЛЬ"

Щоб заохотити молодь, вивезену до Казахстану й Сибіру, працювати з ще більшим ентузіязмом, у Москві придумали нову медалю з урочистою назвою „За освоєння цілинних земель". На лицевій стороні цієї медалі зображено комбайн, що збирає врожай, а на обрії — зерносховище. На зворотній стороні, крім звичайних на всіх совєтських медалях серпа і молота, додано ще пшеничний колос і . . . кукурудзяний качан. На цю медалю у Москві пожаліли не то золота, а й срібла, і тому продукують її масово з міді та алюмінію. Стрічка до цієї медалі темнозеленого кольору з двома жовтими смужками.

Ось так дякує Москва молоді за „геройську працю" в азіятських пустинях!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Т-ва ім. І. Франка Відд. 334 відбудуться в неділю, 11-го листопада, в У. Н. Домі де звичайно, о 1-ій год. по пол. Проситься членів прийти і вирівняти свої залеглості і привести нових членів. — Н. Задерецький, пр.; С. Морозович, секр.-кас.; Гр. Демкович, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відділ 367 відбудуться в неділю, 11-го листопада, о год. 1:30 по пол., в церковній залі. Є дуже важні справи для вирішення. Контрольна комісія має здати свій звіт. Вудуть рішені точки до статуту, щодо зміни хоробової каси. Також буде поданий звіт з Т-ва Балю. — К. Манківський, предс.; П. Дзюба, кас.; В. Попович, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — В-во св. Юрія Відд. 379 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го листопада, в Союзовій залі, 843 N. Western Ave. о год. 12-ій впол. Проситься прийти і виповнити свої залеглості. Суспендовані члени якщо прийдуть і заплатять свій довг, будуть прийняті на ново. — В. Максимів, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Відд. 336 Т-ва Сокіл відбудуться в неділю, 11-го листопада, о год. 1-ій по пол. Проситься всіх членів прийти заплатити свої вкладки і привести нових членів до впису до УНСоюзу. — Т. Кальмук, секр.

ПАЛЬМЕРТОН, ПА. — В-во св. о. Николая Відд. 369, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го листопада, о год. 4-ій по пол., в церковній залі. Проситься членів прийти і вирівняти місячні вкладки. — Управа.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — С-во Рож. Пресв. Богородиці Відд. 36 повідомляє своїх членкинь, що збори відбудуться в неділю, 11-го листопада, о год. 4:30 по пол. Є багато важних справ до вирішення, справа нашого ювілею і буде вибір кандидатів на уряд на 1957 рік. Проситься вирівняти залеглості. — Е. Ґерула, предс.; М. Шворц, кас.; А. Гунька, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Мир", Відд. 324, повідомляє членів, що звичайні місячні збори відбудуться 6-го листопада, о год. 7-ій веч. Просимо прибути і вирівняти залеглі членські вкладки. — А. Горохівський, предс.; І. Струк, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відділ 371 відбудуться в п'ятницю, 9-го листопада, о год. 8-ій веч., в Січовій залі при 506 South 18 Ave. Прохається членів платити свої вкладки на зборах відділу. — І. Оверко, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ Відд. 182 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го листопада, о год. 2-ій по пол., в параф. шкільній домівці 45-47 Hope Ave. Пассайк, Н. Дж. Проситься прийти та вирівняти свої місячні належитості. — Управа.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Б-ва св. Петра і Павла Відд. 220 відбудууься в суботу, 10-го листопада, о год. 7:30 веч. в парох. залі 4952 С. Полайна вул. Проситься всіх членів прийти вирівняти свої залеглі довги, бо зкінцем цього місяця замикається річні рахунки відділових книжок і всього діловодства відділу. — Г. Гарасим, скр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 156 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го листопада, точно о год. 2-ій по пол., в Громадськім домі. Просимо всіх прийти у дуже важливій справі. — В. Новак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Дністер", Відд. 361 відбудуться в суботу, 10-го листопада, о год. 8-ій увечорі в домівці при 119 Ave. A I. поверх. У програмі: Звіти (фінансовий і опікунів хорих), інформація про ювілей, бенкет і баль, кореспонденція, біжучі справи, усталення реченця виборчих зборів. Перед зборами приймається вплату членських внесків. — І. Галичин, предс.; П. Кучма, фін. секр.; В. Вишиваний, кас.; В. Варагура, рек. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Т-во Над Збруча, Відд. 280, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го листопада, о год. 2-ій по пол., в новім приміщенні Укр. Гор. Клюбу 440 Вайомінґ Еве. Присутність членів є обов'язкова.— О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ЙОНҐСТАВН, О. — Б-во св. І. Хрестителя Відд. 230 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. листопада у власнім домі при 914 Франклин Еве., о год. 3-ій по пол. Проситься прийти і виповнити свої залеглості, як також є різні справи до полагодження. — М. Мушинський, предс.; Д. Войтович, кас.; І. Вішка, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Зоря", Відд. 69 відбудуться в суботу, 10-го листопада, о год. 8-ій веч., в залі св. Юрія, ч. 5, при 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Відділ 292 подає до відома своїм членам, що збори відбудуться в неділю, 11-го листопада, о год. 1:30 по пол., в Укр. Нар. Домі при Мишиґан і Мартин вул. Проситься взяти громадну участь в цих зборах бо маємо багато важних справ до вирішення. Звертається увагу всім членам, а особливо тим, які залягають з вкладками, щоби вирівняли до кінця місяця і дали змогу секретареві приготовити фін. звіт на річні збори. Проситься членів організувати нових членів до УНСоюзу. — А. Повшок, предс.; П. Федик, фін. секр.; М. Ціко, кас.; Д. Дубрівний, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Т-во Запорозька Січ Відд. 75 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 листопада, о год. 1-ій по пол., в У. Н. Домі, 4655 Мартін. — В. Зубар, рек. секр.

ІВАН ФЕДАК

довголітній член 111 Відділу Українського Народного Союзу в Джоліст, помер по довгій і тяжкій недуі (хорував 3 роки) 25-го липня 1956 року, проживши 63 роки.

Покійний походив зі села Согорів Горішний, повіт Сянік. Оставив дружину Параскевію і Сестру Анну Ґайда в Ґері, Індіяна, брата Михаїла в краю, брата Теодора у Франції і одну сестру Пелаґію в Польщі.

Покійний був доброї вдачі і щирим жертводавцем на народні цілі і через 15 років був касиром в Відділі 111 УНСоюзу і сповняв цей обов'язок до останньої хвилини життя. Покійний переводив збірки на скитальців і на сироти до Филаделфії та ніколи не жалував грошей ані труду, допомагаючи всім, хто такої помочі потребував.

Дружина Покійного цією дорогою складає щиру подяку членам УНСоюзу, що були такі добрі і відвідували Покійного у шпиталі і вдома, тим, що несли Тіло Покійного до церкви Пресв. Марії і відтак на цвинтар Кальварію. Дякую Отцю Кирилові за відправлення Парастасу і Отцю Григорієві Петруска за відправлення похоронного Богослуження. Щира подяка всім добрим людям а Покійному мужеві

Вічная Пам'ять!

ПАРАСКЕВІЯ ФЕДАК

Посмертна Згадка

ПЕТРО КОСТИРКА, довголітній член і урядник 75 Відд. УНСоюзу в Дітройті, Миш., помер 30-го вересня 1956 р., проживши 62 років. Покійний родився в Бібрці, Зах. Україна. Покійний залишив в смутку дружину Маґду, сина Володимира і 3 внуки. Похорон відбувся 2-го жовтня. — В. Й. П.!

ТАРЗАН, ч. 3767. Туй-туй.

Під час погоні за тубільцем Тарзан попав в засекречену в галузях пастку, з якої виткнувся масивний спис, що був вгорі прикріплений між листям,

Смертельна зброя гримнула вниз, не потрапивши в мавполюдину на якийсь цаль,

Тарзан був приголомшений. Так тубілець був тільки принадою, яка за інструкцією ловця мала втягнути його в пастку!